

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1 Titlul proiectului de act normativ

LEGE
pentru modificarea și completarea Legii nr. 272/2004
privind protecția și promovarea drepturilor copilului

Secțiunea a 2-a Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

Intrarea în vigoare a Legii 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului a reprezentat un moment de referință pentru reglementarea acestui domeniu de activitate în România. Reprezentând rezultatul unui amplu proces de consultare, legea alinia România standardelor internaționale în materie aducând o serie de elemente inovatoare menite să schimbe fundamental modul în care copilul și drepturile acestuia erau privite și asigurate de către familie, autorități și instituții publice sau private.

Aducând în centrul atenției responsabilitatea primară a părinților în tot ceea ce reprezintă creșterea și îngrijirea copilului, noua lege stabilea caracterul subsidiar al intervențiilor autorităților publice și responsabilitățile ce reveneau acestora în ceea ce privește sprijinirea copilului și a familiei acestuia în vederea prevenirii separării.

După trecerea a nouă ani de la intrarea sa în vigoare, Legea 272/2004 a făcut obiectul unui amplu proces de reevaluare și modificare, astfel încât în 2013 au fost aprobate o serie de modificări și completări de substanță ale textului acesteia, apărute ca răspuns la o serie de nevoi concrete izvorâte din practica curentă înregistrată la nivelul instituțiilor și autorităților din domeniu, dar și a evoluțiilor înregistrate la nivelul societății în ansamblul său.

Astfel de exemple sunt reprezentate de copiii ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate sau de cei cărora trebuia să li se asigure dreptul la menținerea relațiilor personale cu părintele cu care aceștia nu locuiau în mod obișnuit, ori de copiii care prestează activități din domeniile cultural, artistic, sportiv, publicitar sau de modelling.

Totodată, au fost introduse prevederi explicite privind rolul de coordonare a Serviciilor Publice de Asistență Socială de către Direcțiile Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului, având în vedere necesitatea întăririi capacității acestor autorități de la nivel local în îndeplinirea atribuțiilor ce le revin în ceea ce privește prevenirea separării copiilor de familie.

Cu toate acestea, evoluția continuă a nevoilor copiilor, în general și a copiilor aflați în

sistemul de protecție specială, în particular, au determinat necesitatea reevaluării formei actuale a Legii 272/2004, în contextul în care angajamentele asumate la nivel guvernamental privind protecția copiilor au vizat atât continuarea reformei sistemului cât și modernizarea continuă a acestuia.

După 5 ani de implementare a prevederilor Legii nr. 272/2004 în varianta republicată, a devenit tot mai stringentă necesitatea completării actualelor prevederi, prin clarificarea unor aspecte referitoare la obiectul său de reglementare, precum și introducerea unor noi prevederi care să asigure o mai bună respectare a anumitor drepturi ale copiilor, care au cunoscut noi nuanțe și evoluții, prin prisma evoluției societății, a valorilor acesteia și a mediului social în care copilul și familia trăiesc.

Studiile și evaluările efectuate la nivel național de către Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție au relevat o serie de disfuncționalități ale sistemului de protecție specială, pentru a căror îndreptare este necesară modificarea și completarea actualului cadru normativ, astfel încât să se asigure premisele legale necesare asigurării unei aplicări unitare la nivel național a politicilor și strategiilor din domeniu.

Nu în ultimul rând, evoluția tipologiei instituțiilor care asigură protecția copiilor în mediul rezidențial a cunoscut o diversificare neașteptată, astfel încât a devenit necesară regândirea principiilor fundamentale pe care se bazează protecția specială în serviciile de tip rezidențial, având în vedere asumarea la nivel guvernamental a angajamentului de închidere a ultimelor centre de tip clasic, încă funcționale, până în anul 2020.

Reorganizarea serviciilor de tip rezidențial propusă prin prezentul proiect de act normativ, vine ca soluție la concluziile evaluării realizate de ANPDCA în cadrul proiectului "Elaborarea planului de dezinstituționalizare a copiilor din instituții și asigurarea tranziției îngrijirii acestora în comunitate" – cod SIPOCA 2/MySMIS 119193, finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă. Astfel, în baza Acordului de servicii de consultanță încheiat între ANPDCA și Banca Mondială, pentru implementarea proiectului menționat, în perioada februarie-martie 2018, echipa Băncii Mondiale a desfășurat procesul de colectare și analiza datelor referitoare la stadiul procesului de închidere a centrelor de plasament.

Redăm mai jos câteva paragrafe relevante din rezultatul nr. 2 al proiectului SIPOCA 2/MyMIS 119193, „Harta serviciilor de prevenire din comunitățile sursă și a serviciilor alternative la îngrijirea rezidențială dezvoltate de direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului”, care stau la baza propunerilor referitoare la reorganizarea serviciilor de tip rezidențial și a măsurilor de susținere a reorganizării acestor servicii.

“Situția actuală la nivel național arată că există încă provocări majore privind eforturile de dezinstituționalizare în România. Ele sunt reprezentate de numărul mare de centre de plasament cu șanse mici de a fi închise până în 2020, de creșterea numărului de copii aflați în centrele care nu se află în prezent în proces de închidere dar și de o serie de obstacole identificate de directorii DGASPC în cadrul procesului de închidere. Mai mult de jumătate dintre centre au șanse mici (sau zero) de a fi închise până în 2020. Celelalte circa 40% (sau 60 de centre) se află în proces de închidere, fie într-o fază incipientă (23 de centre), fie într-o fază mai avansată (37 de centre). Reducerea numărului de copii a fost înregistrată doar la nivelul

centrelor declarate a fi în proces de închidere, în timp ce în toate celelalte tipuri de centre a crescut.”

“Nucleul dur” al eforturilor de dezinstituționalizare din România este reprezentat de un număr de 87 de centre de plasament pentru copii cu șanse relativ reduse de a fi închise până în 2020. Mai mult decât atât, pentru 56 de centre, DGASPC-urile declară că „nu se dorește închiderea nici în prezent și nici în viitor”. Procentul de centre pe care DGASPC-urile nu doresc să le închidă este semnificativ mai ridicat în rândul centrelor fără tineri 18+ ani, dar cu copii sub 3 ani, cele pentru copii cu dizabilități, în special cu dizabilități grave, precum și printre centrele pentru copii care au săvârșit fapte penale sau cu o pondere ridicată a copiilor cu comportamente la risc.

Relevanța rețelei de AMP pentru închiderea centrelor de plasament pentru copii este relativ redusă din următoarele motive: (1) capacitatea potențială estimată este deosebit de mică în șase județe, dintre care unele cu multe centre de plasament ce ar trebui închise; (2) profilul copiilor îngrijiți de AMP este foarte diferit de cel al copiilor din centrele de plasament; (3) doar aproape jumătate dintre AMP sunt dispuși să ia în plasament copii de 15 ani și peste; (4) dintre AMP doar 17% își exprimă acceptul de a avea în plasament un copil cu dizabilități, iar dintre aceștia o jumătate au deja în îngrijire un copil cu astfel de probleme de sănătate; (5) analiza copiilor îngrijiți de-a lungul timpului de rețeaua de AMP care nu mai erau plasați la același AMP în februarie 2018 arată că rețeaua de AMP este înalt relevantă pentru procesul de adopție. În plus, același ultim tip de analiză arată că serviciul de AMP mai degrabă a alimentat centrele de plasament, în special în ultimii ani.

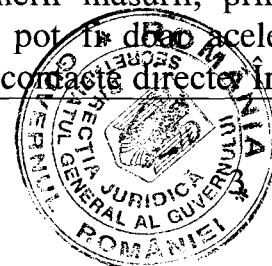
Din punct de vedere al relevanței pentru procesul de închidere a centrelor de plasament pentru copii, serviciile de plasamente familiale sunt, cel mai probabil, puțin relevante, în absența unor eforturi susținute din partea managerilor de caz. Plasamentele familiale depind de existența unei familii extinse pentru copil și de eforturile managerilor de caz de a identifica rude sau alte familii/persoane dornice de a lua copilul în îngrijire. În această privință, situația copiilor și tinerilor din centrele de plasament nu este favorabilă. Mulți dintre aceștia au ajuns în sistemul de protecție la vârste foarte mici, iar alții sunt de prea mult timp în sistem.

În ansamblu însă rețeaua de persoane/familii/rude a evoluat în bine de-a lungul timpului, mai ales cu privire la condițiile financiare și economice și la condițiile de locuit ale familiilor de plasament. Dată fiind ponderea importantă a bunicilor este explicabilă înrăutățirea pe dimensiunea stării de sănătate pentru 11% dintre persoane/familii/rude.”

1¹ Prezentul act normativ nu transpune legislație comunitară și nu creează cadrul pentru aplicarea directă a acesteia.

2. Schimbări preconizate

Proiectul de act normativ propune o serie de modificări menite să asigure o delimitare mai clară a noțiunii de familie extinsă, în scopul facilitării desfășurării mai rapide a procedurilor menite să identifice cea mai bună măsură de protecție specială pentru copil dar și a indicării exprese a persoanelor care pot fi avute în vedere la momentul propunerii măsurii, prin precizarea faptului că membrii familiei extinse sau ai celei substitutive pot fi și acele persoane cu care copilul sau familia acestuia au menținut relații personale și contacte directe în

practică au fost identificate multe situații în care se tergiversa luarea unei decizii cu privire la stabilirea obiectivului planului individualizat, datorită neidentificării tuturor rudelor copilului.

Vor fi astfel evitate întârzierile nejustificate implicate de procesul căutării tuturor rudelor copilului separat temporar sau definitiv de familia sa, în condițiile în care practica a demonstrat că în numeroase cazuri acestea puteau fi persoane care nu cunoscuseră niciodată copilul sau nu menținuseră legătura cu părinții acestuia cu care aceștia se aflau într-o relație de rudenie.

De asemenea, implicarea și consultarea rudelor în procesul de stabilire a unei măsuri de protecție și monitorizarea acesteia, a fost redusă la rudele de gradul III. Demersul legislativ este justificat de necesitatea corelării prevederilor Legii nr. 272/2004 cu cele care urmează a fi instituite prin Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 273/2004 privind procedura adopției, precum și pentru abrogarea art. 5 alin. (7) lit. s) și cc) din Ordonanța Guvernului nr.11/2014 privind adoptarea unor măsuri de reorganizare la nivelul administrației publice centrale și pentru modificarea și completarea unor acte normative, care se află în prezent în procedură de dezbatere parlamentară, fiind adoptată de Senat (L606/2018).

Pornind de la situațiile concrete aduse la cunoștința instituției noastre și ținând cont de principiul ascultării opiniei copilului și luării în considerare a acesteia, ținând cont de vârsta și de gradul său de maturitate, a fost introdusă o prevedere referitoare la introducerea obligatorie a consimțământului copilului care a împlinit vârsta de 14 ani în ceea ce privește stabilirea programului de relații personale. În situația în care copilul refuză să își dea consimțământul, programul se stabilește de către instanța judecătorească.

Având în vedere necesitatea clarificării reglementărilor referitoare la atribuțiile ce revin autorității administrației publice centrale din domeniul protecției drepturilor copilului și direcțiilor generale de asistență socială și protecția copilului conform prevederilor legale în vigoare privind repatrierea copiilor români neînsoțiți identificați pe teritoriul altor state și a copiilor cetățeni străini identificați neînsoțiți pe teritoriul României, au fost modificate alineatele (1) și (2) ale articolelor 24 și 25.

În fapt, dispozițiile propuse sunt corelate cu prevederilor art. 10 lit. a) din anexa nr. 1 la Hotărârea de Guvern nr. 797/2017 pentru aprobarea regulamentelor-cadru de organizare și funcționare ale serviciilor publice de asistență socială și a structurii orientative de personal, direcția generală de asistență socială și protecția copilului având ca atribuție întocmirea raportului de evaluare inițială a copilului și familiei acestuia și propune stabilirea unei măsuri de protecție specială, sesizând în acest sens instanța în baza prevederilor art. 62-66 din Legea nr. 272/2004.

Se clarifică astfel rolul DGASPC în ceea ce privește responsabilitatea ce îi revine în asigurarea instituirii unei măsuri de protecție specială pe de o parte față de minorul revenit în țară, pentru care nu au fost identificați părinții/reprezentanții legali, sau dacă aceștia au refuzat să își asume responsabilitatea creșterii și îngrijirii acestuia după revenirea în țară, iar pe de altă parte față de minorul cetățean străin identificat neînsoțit pe teritoriul României.

Nu în ultimul rând, este de menționat faptul că în cuprinsul celor 2 articole, 24 și 25, este propusă ca soluție referirea la autoritatea administrației publice centrale din domeniul protecției drepturilor copilului, care în acest moment este Autoritatea Națională pentru Protecția

Drepturilor Copilului și Adopție, dar care de-a lungul timpului a suportat o serie de modificări administrative de denumire și chiar de formă de organizare. În varianta în vigoare este menționat Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, întrucât la momentul ultimei modificări și completări ale Legii 272/2004, autoritate centrală era MMFPSPV prin Direcția Generală Protecția Copilului ale cărei atribuții au fost preluate în anul 2014 de către actuala ANPDCA.

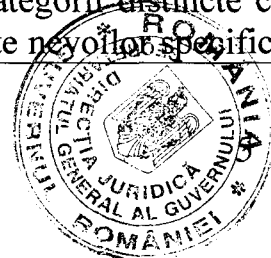
Având în vedere evoluțiile înregistrate în plan internațional, în ceea ce privește fenomenul migrației, proiectul de lege aduce o serie de modificări și completări ce vizează situația minorilor solicitanți de azil sau beneficiari ai unei forme de protecție internațională, precum și armonizarea prevederilor Legii nr. 272/2004 cu cele ale Legii nr. 122/2006 privind azilul în România.

În acest sens prin proiectul de act normativ sunt propuse următoarele modificări și completări:

- înlocuirea sintagmei solicitant de statut de refugiat cu sintagma solicitant de azil;
- adăugarea categoriei copiilor solicitanți de azil sau beneficiari ai unei forme de protecție internațională în condițiile legislației privind azilul în România la categoriile de copii beneficiari ai prevederilor legii nr. 272/2004;
- adăugarea categoriei copiilor solicitanți de azil sau beneficiari ai unei forme de protecție internațională la categoriile de copii care beneficiază de măsuri de protecție specială și modificarea în consecință a prevederilor referitoare la plasament; obligația numirii de către DGASPC a unei persoane care să asiste solicitantul de azil minor pe parcursul tuturor procedurilor legale privind clarificarea situației sale, în vederea asigurării premiselor respectării tuturor drepturilor acestuia aprobarea prin ordin comun al ministrului afacerilor interne și al ministrului muncii și justiției sociale a condițiilor de numire, rolului, atribuțiilor și cerințelor de pregătire, formare și experiență profesională pentru persoanele desemnate ca reprezentanți, în termen de 90 de zile de la publicarea prezentei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Propunerile referitoare la copiii solicitanți de azil sau beneficiari ai unei forme de protecție internațională au fost transmise în perioada de transparență decizională de Centrul pentru Inovare Publică, UNHCR - United Nations High Commissioner for Refugees / Întălit Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați și CNRR - Consiliul Național Român pentru Refugiați, precum și de către Ministerul Afacerilor Interne. Toate propunerile au fost analizate în cadrul dezbaterii publice organizate în data de 31 ianuarie 2019 și de comun acord cu reprezentanții celor trei organizații s-a convenit să fie preluate propunerile MAI.

Copilul care a fost separat de familie printr-o măsură de protecție specială stabilită în condițiile legii, poate ieși din sistem dacă împrejurările care au stat la baza stabilirii acesteia s-au modificat, caz în care este reintegrat în familia naturală sau adoptat. În ambele situații, părinții au obligația de întreținere a minorului și de a-i asigura acestuia cele necesare traiului, precum și educația, învățătura și pregătirea sa profesională. Tânărul la ieșirea din sistemul de protecție trebuie să își asigure toate acestea singur. Prin urmare cele două categorii – copiii care părăsesc sistemul de protecție specială și tinerii care părăsesc sistemul sunt două categorii distincte cu nevoi diferite, astfel încât și măsurile destinate acestora trebuie să fie adaptate nevoilor specifice

ale fiecărui grup.

Astfel, continuând linia măsurilor adoptate de Guvernul României în ceea ce privește creșterea calității vieții tinerilor care urmează să părăsească sistemul de protecție specială, proiectul de lege introduce prevederi speciale destinate acestei categorii.

Dispozițiile incluse în prezentul proiect de lege, respectiv obligația direcției generale de asistență socială și protecția copilului de a sprijini tinerii în căutarea unui loc de muncă și a unui loc de cazare în ultimele șase luni de ședere în sistemul de protecție specială, obligativitatea monitorizării acestora de către serviciul public de asistență specială pe o perioadă de doi ani, precum și creșterea indemnizației acordate tinerilor la ieșirea din sistem, de la valoarea unui salariu de bază minim brut pe țară la valoarea a trei salarii minime brute, reprezintă măsuri speciale destinate unuia dintre principalele grupuri vulnerabile din România.

Una dintre cele mai importante prevederi introduse prin actualul proiect de lege se referă la copiii cu vârsta sub 7 ani în instituțiile de tip rezidențial. Prin această măsură, România crește limita vârstei până la care copiii nu mai pot fi plasați în instituții de tip rezidențial de la 3 la 7 ani, devenind unul dintre statele cu cea mai revoluționară abordare în acest domeniu.

În același timp, având în vedere numeroasele recomandări formulate de-a lungul timpului cu privire la eliminarea excepțiilor privind instituționalizarea copiilor cu "handicapuri grave, cu dependență de îngrijiri în servicii de tip rezidențial specializate, și analizând propunerea formulată de SERA România și susținută de UNICEF România, în perioada de transparență decizională, prin actualul proiect de act normativ este ridicată excepția de instituționalizare a copilului cu dizabilități cu vârsta sub trei ani.

Astfel, prin proiectul de act normativ este introdusă excepția de instituționalizare pentru copilul cu vârsta între 3 ani și 7 ani neîmpliniți, dacă acesta prezintă atât deficiență/afectare funcțională complete cât și limitări de activitate și restricții de participare complete, confirmate de serviciul de evaluare complexă din cadrul direcției generale de asistență socială și protecția copilului și pentru care nu poate fi asigurat accesul la servicii de abilitare-reabilitare în alte tipuri de servicii, începând cu 01 ianuarie 2021. Termenul propus a fost stabilit astfel încât să fie suficient pentru a permite direcțiilor generale de asistență socială și protecția copilului să identifice soluții alternative, pe de o parte de creștere și îngrijire a copiilor cu handicapuri grave cu vârsta sub trei ani, în special de către asistenți maternali, iar pe de altă parte de asigurare a accesului acestor copii la servicii de abilitare-reabilitare.

Prevederea actuală referitoare la excepția instituționalizării copilului cu handicapuri grave, are un caracter mult prea general, care dă naștere unor interpretări diferite.

Nu în ultimul rând prin propunerea actuală, se asigură un răspuns la numeroasele observații și recomandări formulate atât de reprezentanții societății civile cât și de înalți reprezentanți ai unor organizații internaționale, precum Comisarul pentru Drepturile Omului al Consiliului European.

Asigurarea unei funcționări eficiente a sistemului de protecție specială presupune asumarea responsabilității de către toți profesioniștii din sistem. Constatând în urma evaluărilor realizate că nu toți managerii de caz, își asumă responsabilitatea cu privire la luarea deciziilor în ceea ce privește stabilirea reintegrării în familie, respectiv adopția ca finalitate a planului

individualizat de protecție, se impune clarificarea dispoziției referitoare la acest aspect.

Conform prevederilor art.72 alin. (1) din Legea asistenței sociale nr. 292/2011, cu modificările și completările ulterioare “Copilul care săvârșește fapte penale și nu răspunde penal beneficiază de măsuri de protecție specială, respectiv plasament și supraveghere specializată, precum și de servicii sociale destinate sprijinirii acestuia în procesul de reintegrare socială.”, iar conform alin. (2) al aceluiași articol prevede că „Pe toată durata aplicării măsurilor destinate copilului care săvârșește fapte penale și nu răspunde penal, familia acestuia beneficiază de servicii sociale de consiliere și suport pentru facilitarea îndeplinirii obligațiilor prevăzute de lege pe perioada de supraveghere specializată”.

De asemenea, conform prevederilor art. 26 din Legea nr. 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale “Activitățile de evaluare, monitorizare și control privind respectarea criteriilor de acreditare, standardelor minime de calitate și indicatorilor se realizează în baza unor ghiduri standard, aprobate prin ordin al ministrului muncii, familiei și protecției sociale.”

În vederea corelării prevederilor Legii nr. 272/2004 referitoare la copilul care săvârșește fapte penale și nu răspunde penal, cu cele ale Legii nr. 292/2011 și cu cele ale Legii nr. 197/2012, mai sus menționate, acte normative cu care se află în conexiune, prin proiectul de act normativ se propune reformularea alineatului (2) al articolului 88.

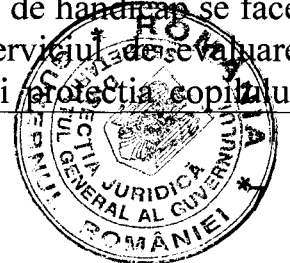
Perioada scursă de la ultima modificare a legii privind protecția și promovarea drepturilor copilului, a relevat în ceea ce privește situația copiilor ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate, necesitatea regândirii unora dintre prevederile legale introduse în anul 2013, astfel încât să fie evitată apariția oricăror neînțelegeri de interpretare dar și adaptarea posibilităților de protejare a acestor copii la realitatea vieții cotidiene a acestui grup țintă.

Astfel prin modificările propuse de actualul proiect de lege se introduce posibilitatea desemnării drept persoană care să asigure creșterea și îngrijirea copilului, pe lângă rudele până la gradul IV și a persoanelor care fac parte din rețeaua socială a copilului, față de care acesta a dezvoltat relații de atașament sau s-a bucurat de viața de familie.

În același timp, au fost introduse prevederi care să permită clarificarea situației copiilor ai căror părinți sunt deja plecați la muncă în străinătate și nu au procedat încă la desemnarea persoanei care va asigura creșterea și îngrijirea copilului pe perioada absenței lor.

O astfel de modificare a rezultat în urma analizelor și studiilor efectuate în cadrul unui proiect național implementat de Organizația Salvați Copiii în parteneriat cu ANPDCA și a propunerilor formulate în cadrul unor grupuri de lucru inter-instituționale la nivel înalt care au vizat această categorie de copii. În același timp, sunt reformulate o serie de prevederi clarificatoare referitoare la desemnarea persoanei în grija căreia va rămâne copilul pe durata absenței părinților, astfel încât să fie evitată apariția situațiilor în care printr-o interpretare restrictivă această desemnare se realiza doar pentru un an, fără a mai fi realizată prelungirea succesivă a acesteia, ceea ce ducea la lipsirea copilului de o persoană care să suplinească rolul ce ar fi trebuit îndeplinit de părinți.

Conform prevederilor legale în vigoare stabilirea încadrării în grad de handicap se face de către comisia pentru protecția copilului. Criteriile pe baza cărora serviciul de evaluare complexă pentru copii din cadrul direcției generale de asistență socială și protecția copilului

propune încadrarea în grad de handicap sunt criteriile biopsihosociale și sunt aprobate prin ordin comun al ministrului sănătății și ministrului muncii și justiției sociale, în baza Clasificării Internaționale a Funcționării, Dizabilității și Sănătății, versiunea pentru copii și tineri, adoptată de Organizația Mondială a Sănătății în anul 2007 și validată de România în anul 2012 de către Ministerul Sănătății, Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice și Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului.

Având în vedere cele prezentate și ținând cont de observațiile transmise de către Ministerul Justiției prin adresa nr. 61067/12.07.2017, referitor la proiectul de hotărâre a Guvernului privind organizarea și funcționarea comisiei pentru protecția copilului, prin care se arată că o hotărâre a Guvernului nu poate fi temei legal, prin proiectul de act normativ se introduc dispoziții care să asigure temeiul legal pentru aprobarea prin ordin comun al ministrului sănătății și al ministrului muncii și justiției sociale a criteriilor biopsihosociale de încadrare a copiilor cu dizabilități în grad de handicap și prin ordin comun al ministrului sănătății, ministrului muncii și justiției sociale și al ministrului educației naționale a metodologiei pentru evaluarea și intervenția integrată în vederea încadrării copiilor cu dizabilități în grad de handicap, a orientării școlare și profesionale a copiilor cu cerințe educaționale speciale, precum și în vederea abilitării și reabilitării copiilor cu dizabilități și/sau cerințe educaționale speciale. În acest sens au fost introduse două noi alineate, alin. (2¹) și (2²), după alineatul (2) al articolului 115.

În acest context, facem precizarea că ordinele comune mai sus menționate sunt aprobate și în acest moment nu se impune modificarea lor. De asemenea, menționăm faptul că ele sunt aplicabile copiilor cu dizabilități, nu și adulților cu dizabilități.

Temeiul legal pentru Criteriile medicopsihosociale pe baza cărora se stabilește încadrarea în grad și tip de handicap pentru persoanele adulte este stabilit de prevederile alin. (10) al articolului 85 din legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Argumentele de mai sus, din adresa Ministerului justiției, au stat și la baza modificării propuse prin prezentul proiect de act normativ pentru alineatul (2) al articolului 115, referitor la componența comisiei pentru protecția copilului și a serviciului de evaluare complexă.

Continuarea procesului de dezinstituționalizare reprezintă nu numai o prioritate guvernamentală ci și singura soluție pentru copiii din sistemul de protecție specială asumată unanim de toți profesioniștii din sistem.

Cu toate acestea, rezistența sistemului sau lipsa ierarhizării priorităților la nivelul autorităților responsabile au condus la nevoia adoptării unor măsuri explicite care să sprijine acest proces de o manieră mai categorică.

Astfel, pornind de la necesitatea asigurării unui mediu cât mai apropiat de cel familial tuturor copiilor îngrijiți în servicii de tip rezidențial, sunt definite în mod clar serviciile care pot intra în această categorie.

Astfel, sunt considerate servicii de tip rezidențial: casele de tip familial, apartamentele, centrele de primire în regim de urgență și centrele maternale.

Casa de tip familial este definită ca locuința care acoperă necesitățile esențiale de odihnă, preparare a hranei, educație și igienă, asigurând exigențele minime pentru un număr de

maximum 12 copii, pentru care a fost stabilită măsura plasamentului în regim de urgență sau, după caz, a plasamentului, în condițiile legii. În situații temeinic motivate numărul copiilor poate fi de maximum 16 copii, cu respectarea exigențelor minimale, dar numai pe durata menținerii situației excepționale.

Apartamentul este locuința care acoperă necesitățile esențiale de odihnă, preparare a hranei, educație și igienă, asigurând exigențele minimale pentru un număr de maximum 6 copii, pentru care a fost stabilită măsura plasamentului în regim de urgență sau, după caz, a plasamentului, în condițiile legii.

Centrul de primire în regim de urgență este instituția care asigură găzduire provizorie, până la maximum 6 luni și se organizează pentru un număr de maximum 30 de copii, pentru care a fost stabilită măsura plasamentului în regim de urgență.

Pentru a se evita transformarea actualelor centre de plasament în centre de primire în regim de urgență, este limitat numărul de astfel de centre care pot funcționa la nivelul fiecărui județ. Astfel, la nivelul fiecărui județ pot fi organizate maximum 3 centre de primire în regim de urgență.

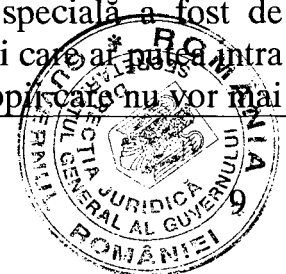
Centrul maternal este instituția care asigură găzduire provizorie, până la maximum 2 ani și se organizează pentru un număr de maximum 9 cupluri mamă-copil.

Conform proiectului de act normativ, cerințele minimale referitoare la încăperi sanitare, dotarea minimă a încăperilor sanitare, dotarea minimă a bucătăriei, dotarea minimă cu instalații electrice, spații și instalații de folosință comună pentru clădiri cu mai multe locuințe se stabilesc conform Legii locuinței nr. 114/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Întrucât numărul copiilor care intră în sistemul de protecție specială în general, și în serviciile de tip rezidențial s-a menținut constant în ultimii ani, reorganizarea serviciilor de tip rezidențial trebuie însoțită de măsuri menite să asigure preluarea potențialelor intrări în sistemul de protecție specială. Plasamentul la familie, persoană, rudă s-a dovedit a fi eficient pentru copiii separați de familie și poate fi o soluție pentru preluarea unora dintre copiii care vor intra în sistemul de protecție specială, iar pentru a stimula cât mai multe persoane, familii, rude să se ocupe de creșterea și îngrijirea unui copil separat de familie, prin proiectul de act normativ se propune introducerea unei indemnizații de sprijin lunară, în cuantum de 400 lei.

Având în vedere ultimele modificări ale Legii nr. 272/2004, respectiv interdicția plasării în servicii de tip rezidențial pentru copiii cu vârsta sub 7 ani și de actualele propuneri cum ar fi, interdicția de a mai plasa în centrele de plasament copii începând cu 1 ianuarie 2020, obligativitatea reorganizării tuturor serviciilor de tip rezidențial până la 1 ianuarie 2021, inclusiv închiderea centrelor de plasament, limitarea capacității serviciilor de tip rezidențial la un număr maxim de beneficiari, eliminarea excepției de instituționalizare a copilului cu handicapuri grave cu vârsta între 0 și 3 ani neimpliniți, estimăm scăderea numărului copiilor din servicii de tip rezidențial cu aproximativ 3700 de copii până în 2023.

Cu toate acestea trebuie avut în vedere faptul că vor exista în continuare intrări în sistemul de protecție specială. Media intrărilor în sistemul de protecție specială a fost de aproximativ 9000 de copii pe an. Prin urmare, din totalul celor 45000 de copii care ar putea intra în sistemul de protecție specială în următorii 5 ani, estimăm că cei 3700 de copii care nu vor mai

beneficia de protecție în servicii de tip rezidențial, ca urmare a noilor prevederi introduse prin proiectul de act normativ și prezentate succint mai sus, vor beneficia de plasamentul la familiile pentru care se propune indemnizația în proiectul de lege.

Măsura propusă este o măsură eficientă pe termen mediu și lung. În primul an o astfel de măsură are impactul financiar cel mai mare, acesta urmând a scădea progresiv, ajungând din anul 4 de implementare a măsurii la costuri mai mici per total sistem de protecție specială.

Este clar că este un scenariu cu efect pe termen mediu și lung, dar mult mai rentabil atât din punct de vedere al costurilor cât și al calității îngrijirii copiilor, cu costuri sociale mult mai mici.

Impactul financiar pe ani și pe surse de finanțare este prezentat în secțiunea a 4 a. Impactul a fost calculat ținând cont de mecanismul de finanțare aprobat prin Legea nr.50/2019 a bugetului de stat pentru anul 2019.

Pentru a crea premisele finalizării demersului de dezinstituționalizare a copiilor, prin proiectul de act normativ se introduce astfel interdicția plasamentului copiilor în servicii de tip rezidențial cu caracteristicile centrelor de tip clasic începând cu data de 01 ianuarie 2020. O astfel de măsură va avea ca principală consecință depopularea treptată a instituțiilor de tip vechi care trebuie închise și întărirea rețelelor de servicii alternative la îngrijirea instituțională.

Nerespectarea acestei prevederi este considerată contravenție și sancționată cu amendă, aplicată de MMJS prin agențiile teritoriale pentru plăți și inspecție socială. Sancțiunea este stabilită între un minim și un maxim, astfel încât să poată fi aplicată în raport cu gradul de pericol social al faptei săvârșite, ținându-se cont de împrejurările în care a fost săvârșită fapta, de modul și mijloacele de săvârșire a acesteia, de scopul urmărit, de urmarea produsă, precum și de circumstanțele personale ale contravenientului și de celelalte date înscrise în procesul verbal.

În același timp se introduce obligația autorităților de la nivel local dar și a furnizorilor privați de servicii sociale de a reorganiza aceste servicii în acord cu prevederile prezentului proiect de lege, respectiv închiderea centrelor de plasament sau, după caz, reorganizarea serviciilor de tip rezidențial, până la data de 31.12.2020.

Astfel, după data de 1 ianuarie 2021 este interzisă funcționarea centrelor de plasament, cu excepția celor "pentru care există contracte de finanțare pentru proiecte de închidere a căror perioadă de implementare se finalizează după această dată", iar nerespectarea acestei prevederi va fi considerată contravenție, constatarea și aplicarea amenzii fiind propusă a fi realizată de către prefect. Sancțiunea este stabilită între minimum 3 000 lei și maximum 10 000 lei.

În temeiul art. 107 și al art. 118 alin. (3) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, a fost adoptată Hotărârea nr. 691/2015 pentru aprobarea Procedurii de monitorizare a modului de creștere și îngrijire a copilului cu părinți plecați la muncă în străinătate și a serviciilor de care aceștia pot beneficia, precum și pentru aprobarea Metodologiei de lucru privind colaborarea dintre direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului și serviciile publice de asistență socială și a modelului standard al documentelor elaborate de către acestea. Prin urmare, întrucât prevederile Ordinului secretarului de stat al Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului nr. 95/2006 pentru aprobarea Metodologiei de lucru privind colaborarea dintre direcțiile generale de asistență

socială și protecția copilului și serviciile publice de asistență socială/persoane cu atribuții de asistență socială, în domeniul protecției drepturilor copilului, publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 305 din 05 aprilie 2006 și ale Ordinului secretarului de stat al Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului nr. 219/2006 privind activitățile de identificare, intervenție și monitorizare a copiilor care sunt lipsiți de îngrijirea părinților pe perioada în care aceștia se află la muncă în străinătate, publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 544 din 23 iunie 2006 au intrat în desuetudine, prin proiectul de act normativ se propune abrogarea celor două ordine.

Prin Legea nr. 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale a fost abrogată Hotărârea Guvernului nr. 1440/2004 privind condițiile și procedura de licențiere și de inspecție a serviciilor de prevenire a separării copilului de familia sa, precum și a celor de protecție specială a copilului lipsit temporar sau definitiv de ocrotirea părinților săi, hotărâre în temeiul căreia a fost elaborat Ordinul secretarului de stat al Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului nr. 145/2005 pentru aprobarea formularului-tip al Procesului-verbal de constatare și sancționare a contravențiilor în domeniul protecției drepturilor copilului, publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 602 din 12 iulie 2005. Motiv pentru care, prin prezentul proiect de act normativ se propune abrogarea acestui ordin.

3. Alte informații

Nu e cazul

Secțiunea a 3-a

Impactul socio-economic al proiectului de act normativ

1. Impactul macro-economic

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

1¹. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

2. Impactul asupra mediului de afaceri

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

2¹. Impactul asupra sarcinilor administrative:

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

2². Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii:

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3. Impactul social

Prezentul proiect de act normativ va asigura creșterea gradului de asigurare și garantare a drepturilor fiecărui copil, asigurând acoperirea problemelor identificate în practică în ceea ce privește concordanța cadrului legislativ general la realitățile și evoluțiile înregistrate în societate.

Sunt create premisele îndeplinirii angajamentelor asumate de România în ceea ce privește finalizarea procesului de dezinstituționalizare și închiderea tuturor instituțiilor de tip vechi, care mai sunt încă funcționale la nivel național.

Pe termen mediu și lung vor fi create premisele asigurării unui mediu cât mai apropiat de cel familial, iar sistemul de protecție a copilului poate fi considerat eficient și din punct de vedere al costurilor.

4. Impactul asupra mediului

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5. Alte informații

Nu e cazul.

Secțiunea a 4 – a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

mii lei

Indicatori	Următorii 4 ani					
	2	3	4	5	6	7
1	2019	2020	2021	2022	2023	Media pe 5 ani
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus din care: a) <i>buget de stat, din acesta:</i> (i) sume defalcate din TVA (ii) impozit pe venit b) <i>bugete locale:</i> (i) sume defalcate din TVA c) <i>bugetul asigurărilor sociale de stat:</i> (i) contribuții de asigurări						

<p>2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:</p> <p>a) <i>buget de stat, din acesta:</i></p> <p>(i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii (iii) asistență socială</p> <p>b) <i>bugete locale:</i></p> <p>(i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii</p> <p>c) <i>bugetul asigurărilor sociale de stat:</i></p> <p>(i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii</p>						
<p>3. Impact financiar, plus/minus, din care:</p> <p>a) <i>buget de stat</i> b) <i>bugete locale</i> c) <i>bugetul asigurărilor sociale de stat</i></p>						
<p>4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare</p>						
<p>5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare</p>						
<p>6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificării veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare</p>						
<p>7. Alte informații</p>	<p>Asigurarea sumelor necesare se efectuează cu încadrarea în bugetul alocat Ministerului Muncii, și Justiției Sociale pentru anii următori.</p>					

Secțiunea a 5 – a
Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ:

a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ

- a) Ordinul secretarului de stat al Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului nr. 95/2006 pentru aprobarea Metodologiei de lucru privind colaborarea dintre direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului și serviciile publice de asistență socială/persoane cu atribuții de asistență socială, în domeniul protecției drepturilor copilului, publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 305 din 05 aprilie 2006.
- b) Ordinul secretarului de stat al Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului nr. 219/2006 privind activitățile de identificare, intervenție și monitorizare a copiilor care sunt lipsiți de îngrijirea părinților pe perioada în care aceștia se află la muncă în străinătate, publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 544 din 23 iunie 2006.
- c) Ordinul secretarului de stat al Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului nr. 145/2005 pentru aprobarea formularului-tip al Procesului-verbal de constatare și sancționare a contravențiilor în domeniul protecției drepturilor copilului, publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 602 din 12 iulie 2005.

b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții

Nu este cazul.

1¹Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația în domeniul achizițiilor publice.

Nu este cazul.

2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

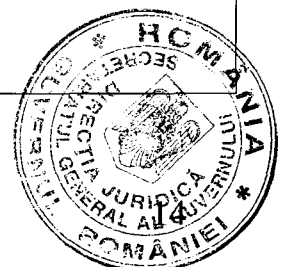
4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

Nu este cazul.

5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente

6. Alte informații

Nu au fost identificate.

Secțiunea a 6-a
Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate

Filosofia principalelor modificări a fost prezentată reprezentanților următoarelor organizații neguvernamentale: SOS Satele Copiilor, Organizația Umanitară Concordia, Fundația SERA România.

2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ

Nu este cazul.

3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr.521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative

Proiectul de act normativ a fost transmis, spre consultare, Federației Autorităților Locale din România, Asociației Municipiilor din România, Asociației Orașelor din România, Asociației Comunelor din România și Uniunii Naționale a Consiliilor Județene din România

4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente

Nu este cazul.

5. Informații privind avizarea de către:

- a) Consiliul Legislativ a avizat favorabil proiectul prezentului act normativ prin avizul nr. 485/2019.
- b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării
- c) Consiliul Economic și Social a avizat favorabil proiectul prezentului act normativ prin avizul nr.2981/2019.
- d) Consiliul Concurenței
- e) Curtea de Conturi

6. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 7-a
Activități de informare publică privind elaborarea
și implementarea proiectului de act normativ

1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ

Proiectul de act normativ a fost elaborat cu respectarea prevederilor Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată.

De asemenea, potrivit prevederilor aceleiași legi, Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție a organizat în data de 31 ianuarie 2019 dezbaterile publice cu privire la proiectul de modificare și completare a Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului. La dezbateri au participat 18 reprezentanți ai următoarelor organizații neguvernamentale și direcții generale de asistență socială și protecția copilului: Salvați Copiii România, CNRR, Centrul pentru Inovare Publică, Organizația Umanitară CONCORDIA, UNHCR, Federația Columna, SOS Satele Copiilor, Fundația Terre des Hommes România, Consiliul Tinerilor Instituționalizați, Fundația SERA România, DGASPC Constanța, DGASPC Sector 1. În cadrul dezbaterii au fost analizate toate propunerile primite de la momentul postării proiectului de lege pe site-ul Ministerului Muncii și Justiției Sociale până la momentul organizării acesteia.

2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3. Alte informații

Nu au fost identificate.

Secțiunea a 8-a
Măsuri de implementare

1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale – înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente.

2. Alte informații

Nu este cazul.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare, cu procedură de urgență prevăzută la art. 76 alin. (3) din Constituția României, republicată.

PRIM - MINISTRU
[REDACTED]
VIORICA DĂNCILĂ
[REDACTED]

The seal is circular with the text "ROMANIA" at the top and "ROMÂNIEI" at the bottom, separated by two stars. The center of the seal contains a stylized emblem.